

Faik Bulut, Kürt araştırmaları ile bilinen, Kürdistan merkezli bölge çalışmaları yürüten, bu konuda yazan ve kitaplar yayınlayan bir Kürt yazardır. Yeni kitabı: Horasan ve Alevilik ilişkilerini incelediği kitabının tartışıldığı bir panel gerçekleştirdi. Londra DAYMER'de gerçekleştirdiği panelde kitabın içeriğinden hareketle tarihi ve güncel tartışmaların yapıldığı bir sunum gerçekleştirdi.

Başlangıçta yaptığı alan çalışması ve kullanılan kaynaklara ilişkin, 'bilgi yönünü kullandım, analiz yönü egemen düşünceye uygundu' belirlemesi önemli idi. Ana konu Kürt ve Kürt Aleviliğinin bölgedeki varlığı ve nüfus hareketliliğinin tarihsel yönelimi üzerine oluşmuş. Tartışma ve kitapta bu yönlü tezler ağırlıkta olsa da, analizlerde farklı ve Kürt düşüncelerini sıkıntıya sokacak açıklamalar vardı. Asıl oluşturulmak istenen fikir ile yapılan birbirine fazla uymadı. Neredeyse egemen düşüncesi 'Horasan'da geldik...' tezini doğrular nitelikte vurgular vardı.

Oysa Horasan bir Kürt aydın-yazar tarafından bir tek amaç için yapılır, o da 'aleviliği sünileştirme, Kürtlüğü Türkleştirme resmi ideolojisinin yetmezliği ve tarihsel alt yapısının olmadığı, bir çarpıtma ve asimilasyon ile egemen tarih anlayışı oluşturmak istendiğini açıklamak içindir. Bunu dışındaki her tür, iyi niyetle de olsa, çaba egemen düşünceye yardımcı olur. Kitapta da biraz böyle olmuş. Niyet farklı da olsa nedeni bilinmeyen, akademik, objektiflik vb. kaygılar ile tam tersi bir sonuç ortaya çıkmış. Bu tezler kullanılarak Türk egemen düşüncesi: 'Horasan'da geldiniz Türksünüz' diyebilir.

Kitaptaki tartışma ile yazarın düşüncesi birbirine uymuyor. Büyük bir diyalektik kopukluk var. Çok ciddi anlamda dil sorunu bulunmakta, Kürdistan yerine 'doğu' vb. tarzında kullanımlar mevcut. Yazarın aslında kabul etmediği meseleye açıklık getirmek için oluşturmaya çalıştığı inceleme, bilinmeyen bir nedenden dolayı egemen düşünceden fazla uzağa gidemediği gibi, egemen düşünce tarafından kullanılabilir bir hale getirilmiş.

Kullanılan kaynaklar ve yerelde oluşturulduğu iddia edilen referanslar kesinlikle yetersiz veya yanlış analiz edilmiş. Veriler doğru değerlendirilememiş. Oryantalist bir senteze ulaşılmış. Daha çok referansı zayıf, genelde tarihi değeri şimdi daha çok tartışılan misyonerlerin yazını-kitapları aynı biçimi ile kullanılmış. Olması gereken Kürdi yorum yok ve buna ulaşılamamış.

Genel tarih olarak İran Safeviler üzerinden hareket ederek bu tarihe bir giriş yapılabilir. Sencar Kürtlerinden olduğu kabul edilen Şah İsmail, Kuzeyden gelen sünni saldırılara karşı , Horasan eyaletinde bir alevi savunma hattı oluşturmak istedi. Bunun için, döneminde sınırları Maraş -gurgum- kadar gelen alanda Alevi Kürtlerden onbine yakın bir nüfusu alarak Horasana yerleştirdi. Özbeklerden alınan bu alanın korunma ve savunması bu kesimlerden, Alevi Kürtlerden oluşturuldu. Maraş, Dersim ve hatta Suriye ye kadar olan bölgede dönem dönem aileler bu savunma hattını oluşturmak için batıdan Horasan'a taşındı. Sünni Özbek ve Türkmenlere karşı, bu Kızılbaş-Alevi Kürtlerden bir savunma oluşturuldu, oluşturulmak istendi. İkinci doğuya göç Şah Tahmasp döneminde yapıldı. Yine onikibine yakın bir Kürt-Kızılbaş buradan alındığı biliniyor. Üçüncü olarak, Şah Abbas döneminde yine aynı sayıda göç oluşturuldu. Bu rakamda oniki bin olarak ifade ediliyor.

Yavuz Sultan Selim dönemde 1639 Kasr-ı Şirin Antlaşması ile ilk defa ikiye bölünen Kürdistan'da nüfus ve siyasi dengeler değişti ve bozuldu. Bu tarihten sonra batıda Maraş Toroslarına kadar uzanan Şii İran egemenliği son buldu. Yeni dönemde ise daha önce Şahlar tarafından doğuya Horasana götürülen Kızılbaş Kürtler, Osmanlı topraklarında kalan aile ve yurtlarına dönmek üzere geri göçe başladı. Bu Horasanda gelmekten çok, gidenlerin geri gelmesi idi. Horasanda Dım Dım kalesi üzerinden, kuzeyde Dersim, Malatya, Sivas, Antep, Adıyaman hatta Afrin'e -bugünkü Rojava- kadar geri dönüş yaşandı. Bu geri dönüşü rağmen bugün Horasan da nüfusun çoğunluğu Kürt-Alevi kesiminden oluşmaktadır. Şimdiki Horasan aşiret yapısı ile Kuzey Kürdistan Alevi-Kızılbaş aşiret yapısı aynıdır.

Şimdi geçmişe göre elimizde Horasan Kürtlüğü ve tarihsel referansları üzerine oldukça ayrıntılı referans ve kaynaklar var.

Bunlardan:

-Mehmet Bayrak, **Kürd Ve Alevi Tarihinde Horasan**, Özge Yayınları'nda çıkan kitabı oldukça ayrıntılı bilgi ve belgelerle Horasan ilişkilerini resmi ideolojinin asimile düşüncelerini boşa çıkaracak bilgi-belge bulunmaktadır.

-Selim Temo, Horasan, çalışması uzun zaman alanda yaptığı araştırma ve bilgilere dayanan bir referans kaynak özelliğindedir: '**Horasan Kürtleri: Tarih- Edebiyat**'

Horasan tezleri ve Faik Bulut'un kitabı üzerine

İsmet Yüce tarafından yazıldı
Perşembe, 24 Mayıs 2018 18:46 -

-**CSKK.org** sayfası, bizzat Horasan'da yaşayan Kürtlerin kurduğu bölge ve sürgündeki Horasan Kürtleri üzerine güncel bilgilerin bulunduğu bir kaynak durumundadır.

-İsmet Yüce, çeşitli platformlarda yayınlanan, Horasan Araştırması ve Kürdistan'da Kürt Aleviliğinin Kaynakları çalışmaları, Horasan'ın resmi ideoloji karşısındaki duruşunu ayrıntılı veren bilgiler içermektedir: **HORASAN VE KÜRTLER: BİR ALDATILMANIN SONU VE KÜRT ALEVİLİĞİNİN KÜRDİSTAN'DA TEMEL ALANLARI.**

Not: Makaleye konu olan kitap;

-Faik Bulut, **Horasan'dan Nasıl Geldik, Alevilerin Yol Hikayesi**, Kor Kitap, 2. Basım